

ЗМІСТ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Дар'я Вікторівна ПЕТРОСЬЯНЦ,

*аспірантка відділу аспірантури
та докторантури ННЦ
"ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса"
Міністерства юстиції України*

Забезпечення законності здійснення містобудівної діяльності в Україні на пряму залежить від того, наскільки ефективним та якісним є контроль у відповідній сфері суспільного життя. Останній в свою чергу представляє нормативно визначену, упорядковану діяльність уповноважених суб'єктів, яка спрямована на перевірку стану дотримання та виконання вимог чинного законодавства під час реалізації містобудування, а також виявлення та притягнення до юридичної відповідальності осіб (фізичних та юридичних), які допустили правопорушення у відповідній сфері суспільного життя. Зміст даного контролю розкривається крізь призму наступних елементів реалізації останнього:

- суб'єкти контролю, які представляють собою сукупність фізичних та юридичних осіб, що відповідно визначеної законодавством компетенції уповноважені реалізовувати контрольну діяльність в сфері здійснення містобудування та всіх процесів, що складають його зміст. Тож, це значна система різноманітних органів, посадових осіб, а також представників громадськості. Передусім, до цієї групи суб'єктів відносяться окремі органи управління містобудівною діяльністю: Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері містобудування, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, органи державного архітектурно-будівельного контролю, інші уповноважені органи містобудування та архітектури, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування (стаття 6 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»). До суб'єктів також відносяться представники громадськості, які в установленому законодавством порядку реалізують окремі контрольні повноваження в містобудівній сфері: асоціації, громадські об'єднання, спілки тощо [1];

- об'єкт та предмет контролю. Якщо суб'єкти показують ким саме контроль реалізується, то об'єкт і предмет – це те, на що спрямовано даний різновид діяльності. При цьому, обидві категорії мають ряд відмінностей. Наприклад, об'єкт контролю визначається І.В. Стефанюком, як фізична чи юридична особа (особи), діяльність якого відповідним чином перевіряється та досліджується. В свою чергу, предмет контролю – це конкретний вид діяльності підконтрольного суб'єкта, на який спрямовуються контрольні дії контролюючого суб'єкта [2, с.4]. Таким чином, об'єкт контролю – це фізична чи юридична особа, інститут, явище, механізм, порядок функціонуван-

ня якого має відповідати визначеним правилам, вимогам, стандартам тощо, а предмет – акт діяльності такого об'єкта, який відповідає або не відповідає певним нормативам. Відповідно до визначеного, у рамках містобудівної сфери об'єктами контролю є підприємства, установи, організації та фізичні особи, які реалізують будівельну, проектувальну, інженерну діяльність, розкопки, археологічну розвідку, а також інші роботи, які становлять зміст містобудування. В свою чергу предметом такого контролю виступає порядок реалізації вказаних процесів та його відповідність нормам законодавства, містобудівній, технічній документації, іншим установленим правилам, стандартам, положенням і таке інше.

- принципи контролю у сфері містобудівної діяльності в Україні. В словниках української мови слово «принцип» розкривається, як: 1) основне початкове положення теорії, вчення, науки; 2) внутрішнє переконання, погляд на речі, що визначають норму поведінки; 3) основа будови, дії механізму, приладу, установки [3;4]. Тож, принципи контролю у сфері містобудівної діяльності – це сукупність фундаментальних юридичних положень, керівних ідей, яким має відповідати контроль та які визначають специфіку його здійснення в сфері реалізації процесів містобудування;

- форми і методи контрольної діяльності. Так, у досліджуваній сфері форми контролю – це моделі, за якими організовується та реалізується його зовнішній, практичний зміст. Сюди, наприклад, відноситься видання нормативно-правових актів та інших юридичних документів, які регламентують порядок та особливості провадження контролю (лист Державної архітектурно-будівельної інспекції України «Щодо здійснення державного контролю у сфері охорони культурної спадщини» від 08.05.2013 №40-19-2081), встановлення стандартів та нормативів реалізації процесів містобудування (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів» від 16.05.2011 №45) тощо. В свою чергу методи контролю в сфері містобудування – це відповідні способи, засоби, заходи та процедури провадження контрольної діяльності за допомогою яких уповноважені суб'єкти реалізують покладені на них повноваження та цілі контролю. Найяскравішим прикладом методології виступають перевірки, зокрема, в рамках одного з таких різновидів, як архітектурно-будівельний контроль, що проводяться на плановій та позапланові основі [5].

Тож, проведений аналіз дає змогу дійти до висновку, що зміст контролю у сфері містобудівної діяльності розкривається у концентрації таких складових елементів: суб'єктах, уповноважених законодавством реалізовувати контроль; об'єктах та предметі щодо яких спрямовано всю контрольну діяльність; принципах – ідейно-ціннісна основа проведення контрольної діяльності у чіткій відповідності до якої вона провадиться; формах та методах контролю – моделі організації, вираження його змісту, а також система засобів, способів та інструментів реалізації останнього уповноваженими суб'єктами. Наведена структура контролю в сфері містобудування додатково підкреслює особливий зміст, значення і складність цієї категорії, що в

цілому має важливу дослідницьку цінність, адже відкриває можливість до більш глибокої розробки специфіки функціонування зазначеного правового явища.

Список використаних джерел:

1. Про регулювання містобудівної діяльності: закон від 17.02.2011 №3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №34. Ст.343.
2. Стефанюк І. Фінансовий контроль: визначення поняття і системи. *Економіка, фінанси, право*. 2001. № 7. С. 3-6.
3. Великий тлумачний словник української мови. Упор. Т.В. Ковальова. Харків: Фоліо, 2005. 767 с.
4. Великий тлумачний словник української мови. Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2002. 1440 с.
5. Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю: постанова, порядок, перелік від 23.05.2011 №553. *Офіційний вісник України*. 2011. №40. Ст.1647.